

อบรมครูวิทยากรบูรณาการ
เศรษฐกิจพอเพียงสู่การจัดการเรียนรู้
(Towards Sufficiency Learning)

ดร.ปรียานุช พิบูลสรารุช
โครงการวิจัยเศรษฐกิจพอเพียง
มีนาคม ๒๕๕๒

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ๒๕๕๑

- ✓ จุดหมาย เพื่อให้เกิดกับผู้เรียน เมื่อจบการศึกษาขั้นพื้นฐาน ๕ ข้อ)
 ๑. มีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ เห็นคุณค่าของตนเอง มีวินัย และปฏิบัติตามหลักธรรมของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือ **ยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง**
- ✓ มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มี**คุณลักษณะอันพึงประสงค์** เพื่อให้สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคม ได้อย่างมีความสุข ในฐานะเป็นพลเมืองไทยและพลเมืองโลก
 - รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ / ซื่อสัตย์สุจริต / มีวินัย / ใฝ่เรียนรู้ / **อยู่อย่างพอเพียง** / มุ่งมั่นในการทำงาน / รักความเป็นไทย / มีจิตสาธารณะ
- ✓ **มาตรฐานเรียนรู้** สาระสังคมฯ เศรษฐศาสตร์ ส.๓.๑
 - เข้าใจและสามารถบริหารจัดการทรัพยากรในการผลิตและบริการ การใช้ทรัพยากรที่มีอยู่จำกัดได้อย่างมีประสิทธิภาพและคุ้มค่า รวมทั้งเข้าใจหลักการของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อการดำรงชีวิตอย่างมีดุลยภาพ

ปัญหาอุปสรรคที่พบจากการขับเคลื่อนฯ

- ✓ ครูไม่สามารถบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (๓ ห่วง ๒ เงื่อนไข) เข้าไปในการจัดการเรียนรู้ --ทั้งในของการเขียนแผนและการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน--
- ✓ สพฐ. กำหนดให้ครูบูรณาการ ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง อย่างน้อย ๔ กลุ่มสาระฯ
- ✓ อบรมครั้งนี้ เพื่อพัฒนาครูวิทยากรให้สามารถไปขยายผล (อธิบาย/อบรม/ชี้แนะ ฯลฯ) ให้เพื่อนครู สามารถบูรณาการปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เข้าสู่การจัดการเรียนรู้ได้ โดย
 - ฝึกครูให้แม่น ๓ ห่วง – ๒ เงื่อนไข
 - สามารถประยุกต์ใช้ตามภูมิสังคม
 - ปลุกฝังจิตสำนึกพอเพียง ในการดำเนินชีวิตของคุณ และผู้เรียน

ภาพรวมการอบรม

- กำหนดการ ๓ วัน (เปลี่ยนแปลง)
- ชั้นงาน ๔ ชั้น
(หน่วย/แผนบุฯ ๒ ชั้น และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ๒ ชั้น)
- สื่อแจกหลังจากเสร็จงานแต่ละชั้น
- **File** ทุกอย่าง จะเก็บอยู่ใน **web** ให้สามารถ **download** ไปใช้ได้

ขั้นตอนการทำงาน ชิ้นงานที่ ๑

ทำตัวอย่างแบบบุฯ ปศพ ของแต่ละสาระเรียนรู้ฯ

๑. เลือกโต๊ะที่นั่งประจำกลุ่มสาระ

- คณะ ประถม/มัธยม/สอศ. ตามที่กำหนดไว้แล้ว
-- ตรวจสอบรายชื่อ / สามารถย้ายตัวเองได้ตามความสมัครใจ
- ผู้บริหารเลือกเองว่า (๑) จะเข้าร่วมที่โต๊ะกลุ่มสาระ หรือ (๒) จะทำงานกลุ่มที่โต๊ะผู้บริหาร (โต๊ะ๑๐-๑๑) และลงชื่อที่ใบรายชื่อสมาชิกกลุ่ม
- กลุ่ม กศน. เลือกเองว่า (๑) จะเข้ากลุ่มสาระ หรือ (๒) จะทำงานกลุ่มที่โต๊ะ กศน. (โต๊ะ๑๒)

ขั้นตอนการทำงาน ชิ้นงานที่ ๑ (ต่อ)

ทำตัวอย่าง แผนบูรณาการ ปศพ. ของแต่ละสาระเรียนรู้

๒ ทำความรู้จักกัน / แลกเปลี่ยนเรียนรู้

เล่าโดยสังเขป คนละไม่เกิน ๕ นาที

แผนบูรณาการ ปศพ. ของแต่ละคน (ที่เตรียมมา) ที่ดีที่สุด

๑. สอนอะไร / มาตรฐานการเรียนรู้อะไร / จัดการเรียนรู้อย่างไร
๒. ใช้ หลัก ปศพ. ในการเตรียมการจัดการเรียนรู้อย่างไร
๓. จากการจัดการเรียนรู้นั้น ทำให้นักเรียนได้เรียนรู้เกี่ยวกับการประยุกต์ใช้ หลัก ปศพ. อย่างไรบ้าง
๔. ผลที่เกิดขึ้นทำให้นักเรียนได้ **KPA** อยู่อย่างพอเพียงหรือไม่/อย่างไร

ขั้นตอนการทำงาน ชิ้นงานที่ ๑ (ต่อ)

ทำตัวอย่างแผนบูรณาการ ปศพ ของแต่ละสาระเรียนรู้

๓ ร่วมเลือกแผนบูรณาการ ที่ดี ช่วยกันเติมเต็ม และเตรียมนำเสนอ

- สมาชิกทุกคนช่วยกันเลือกแผนบูรณาการ ที่เห็นว่าบูรณาการหลัก ปศพ. ได้ค่อนข้างดี
- ช่วยกันเติมเต็มคำตอบให้ครบถ้วนตามข้อ (๑)-(๔)
- บันทึกลงใบงานชุดที่๑ และส่งผลงานกลุ่ม

หลังจากส่งงานกลุ่ม — รับผิดชอบต่อสมาชิกกลุ่มทุกคน

วิทยากรกลุ่มช่วยดูแลการจัดสรรเวลา

และจัดกระบวนการแลกเปลี่ยนอย่างสร้างสรรค์

สื่อแจกสำหรับผลงานชิ้นที่ ๑

- หนังสือ พพ.๘๑๙ เล่ม ๑
- หนังสือ พพ.๘๑๙ เล่ม ๒

ขั้นตอนการทำงาน ชิ้นงานที่ ๒

พัฒนาตัวอย่างแผนบูรณาการ หลักปศพ. แบบสหวิทยาการ

๑. ลงชื่อในใบรายชื่อสมาชิกกลุ่มบนบอร์ด

- แต่ละกลุ่มควรมี ผู้บริหาร/ครูแต่ละสาระ ได้ไม่เกินประเภทละ ๒ คน (แต่ละโต๊ะจะมีครูอย่างน้อย ๔ กลุ่มสาระ)
- โต๊ะหนึ่งไม่ควรเกิน ๘ – ๙ คน
- สอศ./ กศน. สามารถเลือกพิจารณางานร่วมกันที่โต๊ะ สอศ./ กศน. หรือกระจายไปแลกเปลี่ยนกับสังกัดอื่นได้ตามสมควรใจ

ขั้นตอนการทำงานขั้นที่ ๒ (ต่อ)

ทำตัวอย่างแผนบูรณาการ หลัก ปศพ. สหวิทยาการ

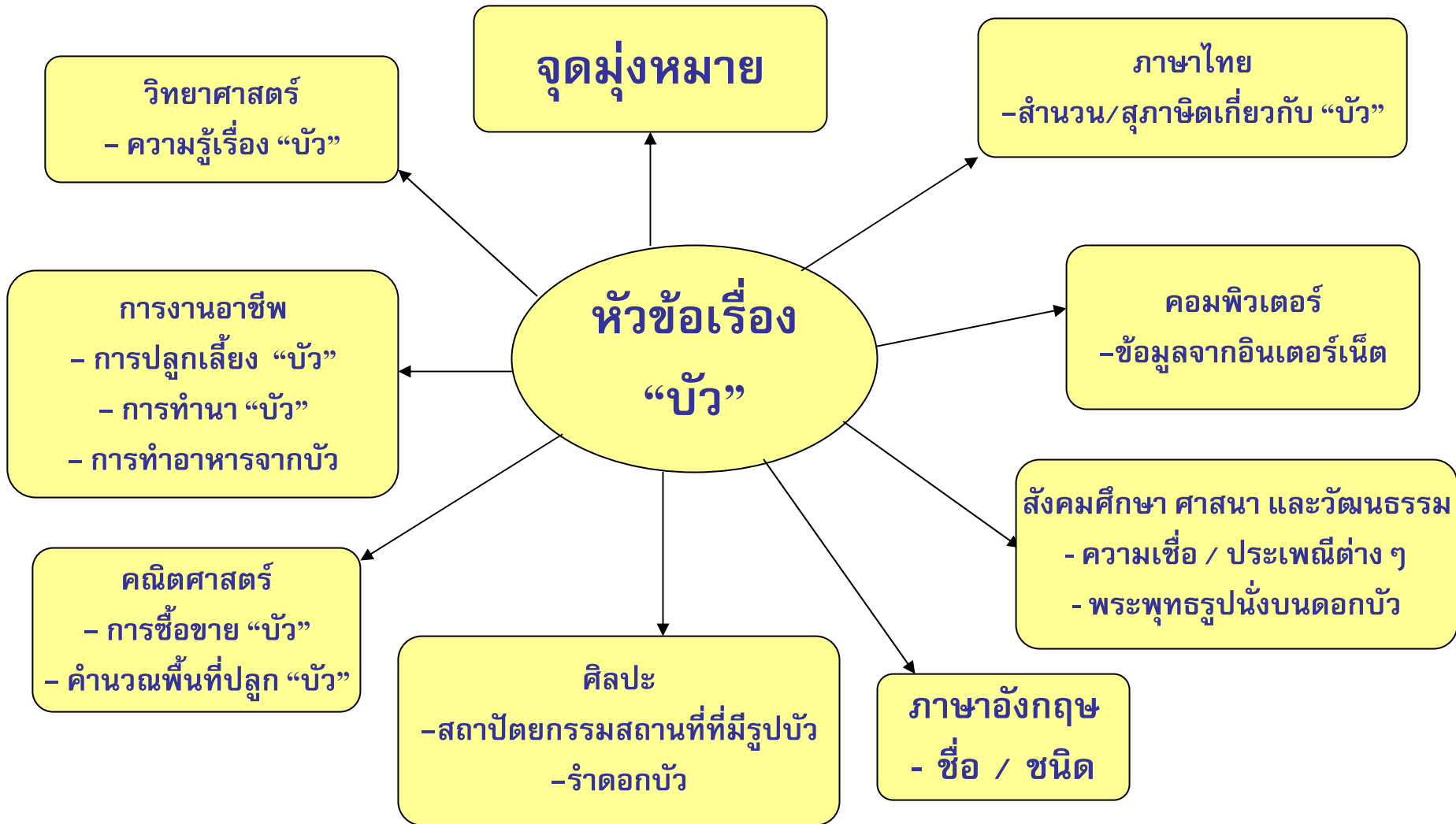
๒. ร่วมกันกำหนดหัวข้อและวางแผนพัฒนาทำหน่วยบูรณาการ หลักปศพ. แบบสหวิทยาการ

- ผู้บริหารในกลุ่ม ทำหน้าที่**ประธานกลุ่ม**
- ร่วมกันกำหนดหัวข้อเนื้อหาเรียนรู้ที่สมาชิกกลุ่มสนใจร่วมกัน
- กำหนด**ระดับชั้นเป้าหมาย**ที่จะจัดการเรียนรู้
- ครูแต่ละสาระกำหนดเนื้อหาที่เชื่อมโยงกับหัวข้อและ**มาตรฐานเรียนรู้**
- ร่วมกันกำหนด**รูปแบบการจัดการเรียนรู้**
- ร่วมกันกำหนด**ชิ้นงาน ๑ ชิ้น** สำหรับผู้เรียน เพื่อทุกสาระจะใช้ประเมินร่วมกัน

คำนึงถึง
หลัก ปศพ.
ตลอดเวลา

(ตัวอย่างหน่วย “บัว”)

ตัวอย่างการบูรณาการเชื่อมโยงกับองค์ความรู้วิชาต่างๆ มาอธิบายเรื่อง “บัว” โดยการเขียนแผนผังความคิด

การประเมินผลแบบองค์รวมร่วมกับครูที่สอนวิชาต่าง ๆ ในระดับชั้นเดียวกัน

๑. เกณฑ์ประเมินกลางร่วมกันของทุกวิชา ประเมินตามรายการดังนี้

๑.๑ กระบวนการทำงานกลุ่ม	๔	คะแนน
๑.๒ ผลงานที่มีความริเริ่มสร้างสรรค์	๕	คะแนน
๑.๓ รูปแบบของการเขียนรายงาน	๓	คะแนน
๑.๔ การแสดงผลงานรูปแบบนิทรรศการ	๓	คะแนน
๑.๕ การอธิบายและตอบข้อซักถาม	๕	คะแนน
รวม	๒๐	คะแนน

๒. การประเมินผลความเชื่อมโยงในเนื้อหาสาระ (องค์ความรู้) ของแต่ละวิชา

ภาษาไทย	๑๐	คะแนน
คณิตศาสตร์	๑๐	คะแนน
วิทยาศาสตร์	๒๐	คะแนน
สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม	๒๐	คะแนน
สุขศึกษาและพลศึกษา	๑๐	คะแนน
ศิลปะ	๒๐	คะแนน
การงานอาชีพ	๑๐	คะแนน
คอมพิวเตอร์	๑๐	คะแนน
ภาษาต่างประเทศ	๑๕	คะแนน

ใบงานชิ้นที่ ๒

๓ ร่วมกันวิเคราะห์การบูรณาการ หลักปศพ. สู่หน่วยบูรณาการแบบสหวิทยาการ (๑) ครู (๒) นักเรียน (๓) ประเมิน

พอประมาณ	มีเหตุผล	มีภูมิคุ้มกัน
ความรู้		
คุณธรรม		

หากมีหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงใดที่ยังไม่สมบูรณ์ในการเตรียมหน่วยบูรณาการ ฯ ให้ย้อนกลับไปทำให้สมบูรณ์

ใบงานชิ้นที่ ๒

ผลงานชิ้นที่ ๒ ประกอบด้วย

- ✓ รายชื่อสมาชิกกลุ่ม
- ✓ ผังมโนทัศน์ หน่วยบูรณาการ ปศพ. แบบสหวิทยาการ และสรุปเนื้อหาของการจัดหน่วยการเรียนรู้โดยสังเขป
ระดับชั้นเป้าหมาย
รูปแบบการจัดการเรียนรู้
ลักษณะชิ้นงานของผู้เรียน
แนวทางการประเมินผลของแต่ละสาระ
- ✓ ตารางวิเคราะห์ การบูรณาการปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
๓ ตาราง (ครู / ผู้เรียน / การประเมิน) บันทึกลงใบงานชุดที่ ๒
- ✓ ส่งผลงานกลุ่มและรับสื่อสำหรับสมาชิกกลุ่มทุกคน

สื่อแจกสำหรับผลงานชิ้นที่ ๒

ถุงผ้า	ชุดหนังสือเล่มเล็ก ๑๕ เล่ม
<p>๑. โรงเรียนปรี้นรอนแยล จ.เชียงใหม่</p> <p>๒. โรงเรียนราชานุเคราะห์ จ.พะเยา</p> <p>๓. โรงเรียนร่มเกล้าปางตอง จ.แม่ฮ่องสอน</p> <p>๔. โรงเรียนประชาชาชีววิทยา จ.ลำปาง</p> <p>๕. โรงเรียนกาญจนาภิเษกวิทยาลัย เพชรบูรณ์</p> <p>๖. โรงเรียนจุฬาภรณราชวิทยาลัย เพชรบุรี</p> <p>๗. โรงเรียนชำอ้อพิทยาคม จ.ระยอง</p>	<p>๘. โรงเรียนโยธินบูรณะ กรุงเทพฯ</p> <p>๙. โรงเรียนบ้านหนองไผ่ จ.นครสวรรค์</p> <p>๑๐. โรงเรียนสตรีมารดาพิทักษ์ จ.จันทบุรี</p> <p>๑๑. โรงเรียนบ้านคูเมือง จ.อุบลราชธานี</p> <p>๑๒. โรงเรียนบ้านคูขาด จ.บุรีรัมย์</p> <p>๑๓. โรงเรียนกัลยาณวัตร จ.ขอนแก่น</p> <p>๑๔. โรงเรียนศรีชรภูมิพิสัย จ.สุรินทร์</p> <p>๑๕. โรงเรียนโพหนองวิทายาน จ.ร้อยเอ็ด</p>

ขั้นตอนการทำงานขั้นที่ ๓

การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลัก ปศพ.

๑ ลงชื่อในใบรายชื่อสมาชิกกลุ่ม ตามความเชี่ยวชาญ และความสนใจ แยกเป็น ๕ กลุ่มงาน ตามประเภทของกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

เศรษฐกิจ	- เกษตรพึ่งตนเอง สหกรณ์
สังคม	- จิตอาสาเพื่อสังคม
สิ่งแวดล้อม	- คัดแยกขยะ กระดาษ ๓ หน้า
วัฒนธรรม	- พัฒนาภูมิปัญญาท้องถิ่น
ส่งเสริมคุณธรรม	- วิถีพุทธ - อื่นๆ

- ขอให้พยายามแยกครูที่มาจากสถานศึกษาเดียวกัน
- แต่ละกลุ่ม ควรมีผู้บริหารไม่เกิน ๒ ท่าน
- สอศ/ กศน. เน้นให้เรียนรู้คละร่วมกับระดับชั้นพื้นฐาน
- แต่ละกลุ่ม ไม่ควรมีสมาชิกเกิน ๙-๑๐ คน

ขั้นตอนการทำงานขั้นที่ ๓ (ต่อ)

การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลัก ปศพ.

- ๒ แลกเปลี่ยนเรียนรู้กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่สอดคล้องกับหลักปศพ. ของแต่ละสถานศึกษาหรือที่ตนรับผิดชอบ
เล่าคนละ ๕ – ๗ นาที เนื้อหาโดยสังเขป ว่า
- ทำกิจกรรมอะไร
 - ทำอย่างไร
 - ทำมานานหรือยัง
 - เห็นผลอะไรบ้างต่อ ผู้เรียน/โรงเรียน/ชุมชน

ขั้นตอนการทำงานขั้นที่ ๓ (ต่อ)

การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลัก ปศพ.

- ๓ ร่วมกันวิเคราะห์ว่า กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่สมาชิกในกลุ่มนำเสนอ มีความสอดคล้องกับ หลักปศพ. อย่างไร
- ๔ ร่วมกันอภิปราย
 - เดิม-ทำไมไม่สำเร็จ/หรือไม่พอเพียงอย่างไร
 - หลัก ปศพ. ช่วยให้การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนประสบผลสำเร็จ — พัฒนาผู้เรียนได้ดีขึ้นอย่างไร
 - ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นต่อผู้เรียน (KPA อยู่อย่างพอเพียง)

บันทึกลงใบงานที่ ๓-๑/๒/๓

ส่งผลงานและรับสื่อ

สื่อแจกสำหรับผลงานชิ้นที่ ๓

สมุดบันทึกจิตอาสา

ซีดี โรงเรียนบ้านหนองไผ่

ซีดี โรงเรียนชำอ้อพิทยาคม

หนังสือการประกวดผลงานตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ขั้นตอนการทำงานขั้นที่ ๔

การต่อยอดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักปศพ. ให้หลากหลายมิติ

๑. กลุ่มเดิมกับงานขั้นที่ ๓
๒. จากกิจกรรมเดิม **เลือกกิจกรรมหนึ่ง**ของสมาชิกในกลุ่มเป็นตัวอย่างในการนำมาพิจารณาต่อยอด (พิจารณาจากผลที่เกิดขึ้นต่อผู้เรียนว่า เสริมให้ผู้เรียนมี**คุณลักษณะ อยู่อย่างพอเพียง** อย่างเห็นได้ชัด)
๓. ร่วมกัน**คิดวางแผนต่อยอดกิจกรรม**นั้นให้ครอบคลุม มิติด้านอื่นๆ เพื่อให้ผู้เรียนใช้ชีวิตสมดุลและพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงมากขึ้น ตามหลักปศพ. เช่น (เดิม)
เกษตรพึ่งตนเอง
เสริมกิจกรรมแบ่งปัน / ช่วยเหลือสังคม
แทรกเรื่องสิ่งแวดล้อม
เติมภูมิปัญญาท้องถิ่น / วัฒนธรรม / ประเพณีลงแขก....
ใส่เงื่อนไขให้ฝึกคุณธรรมระหว่างกิจกรรม เป็นต้น

ขั้นตอนการทำงานขั้นที่ ๔

การต่อยอดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักปศพ. ให้หลากหลายมิติ

นำเสนอผลงานขั้นที่ ๔ และ ??????

- เดิมทำอะไร
- ต่อยอดด้านอะไร / อย่างไร
- หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงช่วยในการพัฒนาต่อยอดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน หรือไม่/อย่างไร
- ขั้นตอน/วิธีการ ที่จะดำเนินการ และคาดว่าจะเกิดผลอะไรบ้างต่อ ผู้เรียน / โรงเรียน / ชุมชน จากการต่อยอด

หนังสือ “ตามรอยพ่อ ชีวิตพอเพียง
...สู่การพัฒนาที่ยั่งยืน”

ใบประกาศเกียรติบัตร

เล่ม ครู... อยู่อย่างพอเพียง